

Herman Boel

365

FEITEN WAAR JE
HELEMAAL NIETS
AAN HEBT

kalender 2022

-
- ☞ Grieken houden niet van dinsdag de dertiende ☞
☞ Een slak heeft meer dan 25.000 tanden ☞
☞ Het vogeltje van Twitter heet Larry ☞
-

Lannoo

www.lannoo.com

Registreer u op onze website en we sturen u regelmatig een nieuwsbrief met informatie over nieuwe boeken en met interessante, exclusieve aanbiedingen.

Auteur: Herman Boel

Illustraties: iStock met uitzondering van:

A.H.: 17 december

The Met, New York: 16 maart

Rijksmuseum, Amsterdam: 20 mei

Wikipedia: 25 februari, 11 april, 16 april, 18 april, 11 mei, 21 juli, 12 augustus,
28 september, 26 december

Omslagontwerp: Studio Lannoo

Vormgeving: Studio Lannoo en Keppie & Keppie

©Uitgeverij Lannoo nv, Tielt, 2021 en Herman Boel

D/2021/45/453 – ISBN 978 94 014 7471 9 – NUR 014

Alle rechten voorbehouden.

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand en/of openbaar gemaakt in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch of op enige andere manier zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

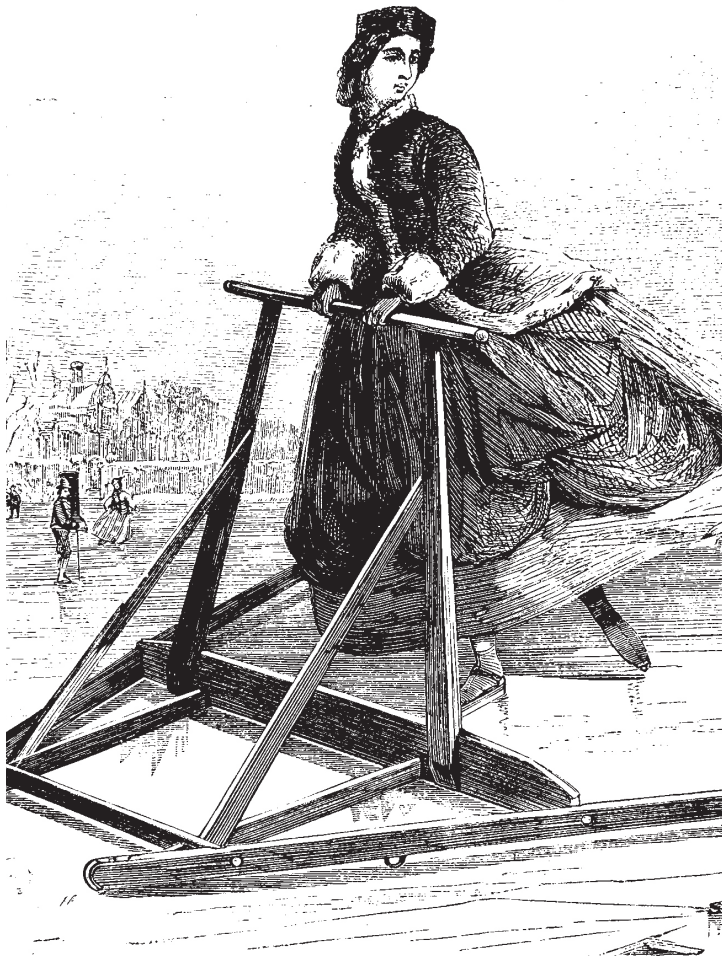
Wist je dat...

Wie dit zinsdeel uitspreekt, kan meestal meteen rekenen op een aandachtige toehoorder. Want wie houdt niet van weetjes en verrassende feiten? Alleen: je hoort vaak dezelfde verhalen, of weetjes die helemaal niet juist zijn.

De 365 weetjes in dit boek zijn gecheckt en gedubbelcheckt.

Met weetjes over vlinders, chips, Valentijn, Tibetaanse monniken, Pocahontas, tijgerhaaien...

Ze zijn misschien niet allemaal even nuttig, maar ze zullen je zeker verbaasd laten stilstaan bij de wondere wereld om ons heen.

Nieuwjaar

ZATERDAG

1

JANUARI

Wist je dat...

het nieuwe jaar lange tijd van start ging op 25 maart?

Rond de negende eeuw vierden enkele Zuid-Europese landen de eerste dag van het jaar op 25 maart, zodat Nieuwjaar samenviel met het feest van Maria-Boodschap. Tegen de twaalfde eeuw had die gewoonte ook Engeland bereikt.

In de zestiende eeuw groeide het besef dat er wat aan de kalender schortte. Vooral het feit dat Pasen niet meer in het juiste seizoen kon worden gevierd, was een doorn in het oog van de Katholieke Kerk. Dus bedacht paus Gregorius XIII de gregoriaanse kalender, die in oktober 1582 werd ingevoerd.

Maar de Engelse protestantse koningin Elizabeth I wilde geen bevelen aanvaarden van de katholieken. En dus bleef 25 maart voor de Engelsen het officiële begin van het nieuwe jaar. Pas in 1752 schakelde het land toch over op 1 januari als begindatum van het nieuwe jaar.

ZONDAG

2

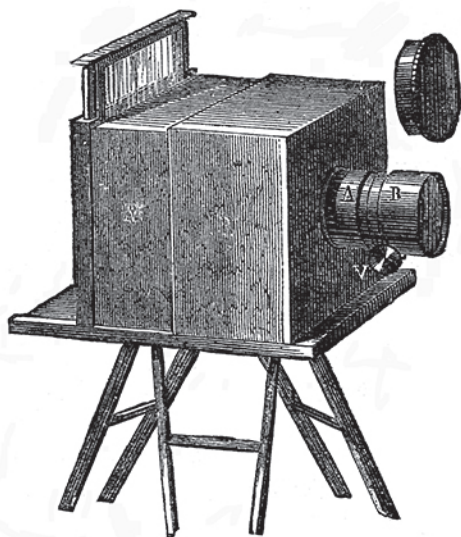
JANUARI

*Weet je wanneer...
de eerste foto van de maan werd genomen?*

De Fransman Louis Jacques Mandé Daguerre wordt beschouwd als een van de uitvinders van de fotografie. Hij vond in 1826 het diorama – een soort kijkkast – uit.

Op 2 januari 1839 nam Daguerre de eerste foto van de maan. Jammer genoeg bestaat de foto niet meer. Op 8 maart van datzelfde jaar brandde zijn laboratorium af, waardoor al zijn notities en experimentele werken vernietigd werden.

Louis Daguerre is een van de 72 Fransen van wie de namen in reliëf op de Eiffeltoren zijn aangebracht.

MAANDAG

3

JANUARI

*Weet je waarom...
groenten en fruit zo groot zijn in Alaska?*

Op 3 januari 1959 werd Alaska de 49ste staat van de Verenigde Staten van Amerika. De VS kochten het gebied voor een slordige 7 miljoen dollar van Rusland, iets waarover de Russen zich later zouden beklagen.

Kenmerkend voor de groenten en het fruit in Alaska is dat ze een stuk groter en zoeter zijn dan wat wij gewend zijn. Dat heeft deze staat aan zijn noordelijke positie te danken. Daardoor krijgt men er in de zomer tot wel twintig uur zonlicht per dag. Dankzij fotosynthese kunnen de planten zo veel meer energie genereren en dus groeien en zoet worden. Als de zaden heel zorgvuldig worden gekozen en geplant, kunnen de planten in Alaska gigantische afmetingen aannemen. Je kunt ze elk jaar in augustus in hun volle glorie aanschouwen op de Alaska State Fair.

DINSDAG

4

JANUARI

Wist je dat...

Braille zijn schrift niet helemaal zelf uitvond?

Louis Braille werd geboren op 4 januari 1809. Toen hij 15 jaar oud was, hoorde hij over een militaire code met punten die ‘nachtschrijven’ werd genoemd. Het Franse leger had die methode ontwikkeld opdat soldaten ’s nachts zouden kunnen communiceren zonder te praten of kaarsen te gebruiken.

Braille verbeterde de code en vormde deze om tot de bruikbaarere en gestroomlijndere versie die nu nog altijd wordt gebruikt.

Braille is overigens geen taal op zich. Het is een alfabet dat voor nagenoeg alle talen kan worden gebruikt.

A ⠁ B ⠃ C ⠉ D ⠋ E ⠑ F ⠖ G ⠗ H ⠘ I ⠉
J ⠊ K ⠋ L ⠍ N ⠎ O ⠏ P ⠒ Q ⠓ R ⠔
S ⠖ T ⠗ U ⠘ V ⠙ W ⠚ X ⠛ Y ⠜ Z ⠝ O ⠞
1 ⠁ 2 ⠃ 3 ⠉ 4 ⠋ 5 ⠑ 6 ⠖ 7 ⠗ 8 ⠘ 9 ⠉

WOENSDAG

5

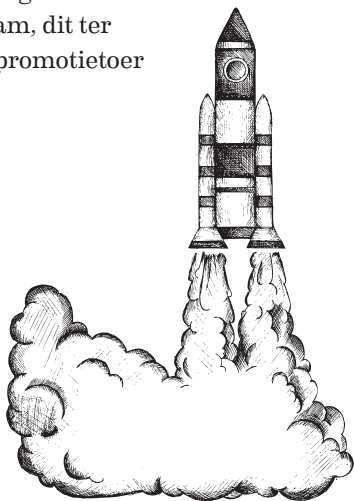
JANUARI

*Weet je wanneer...
de spaceshuttle is bedacht?*

De eerste spaceshuttle, Columbia, werd op 12 april 1981 in een baan om de aarde gebracht. Tot eind juli 2011 gingen er 135 missies de lucht in, waarvan er twee fataal afliepen.

Het was president Nixon die op 5 januari 1972 de kat de bel aanbond en de ontwikkeling van de spaceshuttle aankondigde. NASA begon echter pas halfweg de jaren 1970 met de ontwikkeling van het toestel.

Er werden in totaal vijf ruimtewaardige spaceshuttles gebouwd (Atlantis, Challenger, Columbia, Discovery en Endeavour), naast drie niet-ruimtewaardige (Enterprise, Explorer en Pathfinder). Deze drie laatste werden nooit gelanceerd. Enterprise was overigens de allereerste spaceshuttle en de enige die ooit in België en Nederland kwam, dit ter gelegenheid van een Europese promotietoer in 1983.

DONDERDAG

6

JANUARI

Wist je dat...
Cornwall een eigen taal heeft?

Cornwall is een hertogdom in het uiterste zuidwesten van Engeland. De hoofdstad is Truro.

De regio heeft een eigen taal, het Kernewek. Lange tijd werd aangenomen dat de taal uitgestorven was toen een zekere Dolly Pentreath in 1777 stierf. Maar uit onderzoek blijkt dat de Keltische taal veel langer werd gesproken en dat de laatste spreker mogelijk pas in 1914 het bijltje erbij neerlegde.

Op 6 januari 1951 werd in Cornwall Mebyon Kernow opgericht, een politieke partij die onder meer ijverde voor de studie en het gebruik van Kernewek. Met succes. De taal wordt nu opnieuw op school onderwezen en van generatie op generatie overgedragen. Ook Wikipedia bestaat in het Kernewek. Maak je geen illusies: zelf zul je aan die internetbron niet veel hebben. Omdat het Kernewek een Keltische taal is, begrijp je er waarschijnlijk geen snars van.

VRIJDAG

7

JANUARI

Weet je wie...

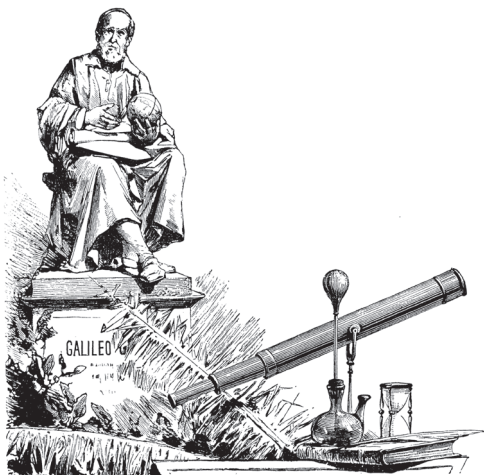
als eerste de vier grootste manen van Jupiter zag?

Op 7 januari 1610 keek Galileo Galilei door zijn telescoop en ontdekte zo de vier grootste manen van Jupiter: Europa, Io, Callisto en Ganymedes.

De telescoop had hij niet zelf uitgevonden, maar vond hij gewoon op de markt. Wel verbeterde hij het apparaat aanzienlijk.

Galilei was een goede ruimtespeurder: toen hij enkele maanden later naar Saturnus keek, merkte hij iets op aan beide zijden van de planeet. Hij dacht dat het manen waren, maar hij was er niet zeker van. Pas in 1656 – veertien jaar na de dood van de befaamde wetenschapper – concludeerde Christiaan Huygens dat Galilei een ringenstelsel had gezien.

ZATERDAG

8

JANUARI

*Weet je wat...
de groep van 77 is?*

De Groep van 77 is een onderdeel van de Verenigde Naties en staat voor een coalitie van 135 ontwikkelingslanden ter bevordering van de gezamenlijke economische belangen.

Er waren 77 stichtende leden, maar de groep is ondertussen uitgebreid tot 135 leden. China is officieel geen lid, maar doet wel met de groep mee.

Soms komen in de groep verrassende onderwerpen ter tafel. Zo wilde de Boliviaanse president Evo Morales – die op 8 januari 2014 werd gekozen tot nieuwe voorzitter van de Groep van 77 – het platform gebruiken om cocabladeren, het basisingrediënt van cocaïne, te legaliseren. Dat lukte niet meteen, dus maakte Bolivia cocaïne in 2017 zelf maar legaal.

